

Dijital Gazete/Gazetecilik Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Osman Vedüd EŞİDİR¹
Gökhan BAK²

Giriş

“Kitle iletişim araçlarındaki hızlı ilerleme sayesinde bilginin en hızlı şekilde yayıldığı bilinmektedir. Gazete; dergi, radyo, televizyon gibi iletişimi sağlayan araçlardandır. Bunlar haber, düşünce ve fikirlerin en hızlı şekilde yayılmasını ve de paylaşılmasını sağlar. Kitle iletişim araçlarından gazete ve dergiler; yazılı basın olarak adlandırılır” (Bak vd., 2018:684). Yazılı basın içerisinde önemli rol oynayan gazeteler okuyucuların olmazsa olmazları arasındadır.

Gazeteler günümüzdeki gibi birçok amaca hizmet eden kitle iletişim aracı olma halini alana kadar farklı süreçlerden geçmiştir. Savaş haberlerini ilan etmek ve bu hususu bilgi vermek amacıyla yapılan haberleşme sistemi olarak gazetenin çıkış noktası görülmüş, ilerleyen süreçte siyasi sebeplerle propaganda aracı olmuş, nihayetinde de halkı bilgilendiren araç halini almıştır (Aydoğan, 2013:28). “Gazetecilik temelinde halkın sorunlarının çözümüne yardımcı olmak yer aldığı düşünüldüğünde, bu işlevi yerine getiren araçların yanı sıra bu işleri meslek haline getirenlerin ne denli önemli bir role büründükleri görülmektedir” (Eşidir & Bak, 2020:106). Gazeteciliğin halkın yararına olacak şekilde devam etmesi adına bu işi meslek haline getirenlerin bu sorumluluğu hiçbir zaman unutulmamalı, değişen gazetecilik pratikleri doğrultusunda da bu sorumluluk anlayışları devam etmelidir. Geleneksel gazetecilik anlayışından dijital gazetecilik anlayışına geçen bu süreçte aynı hassasiyeti gösteren gazetecilerin varlığı ile hem gazetecilik işlevi hem de gazetecilik mesleği kamuda dördüncü kuvvet fonksiyonunu layıkıyla yerine getireceği düşünülmelidir.

“1990’larda medya alanında yaşanan holdingleşmenin yanı sıra yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin sonucu olarak, gazeteler büyük sermaye kuruluşlarının önemli bir reklam ve tanıtım aracı olarak işlev görmektedir. Bir anlamda reklamcılar ve medya kuruluşları arasında simbiyotik bir ilişki bulunmaktadır. Dijital gazetecilik ve bu mecranın teknik olanakları bu ilişkiyi daha da karmaşık bir hale getirmektedir” (Bulut & Karlıdağ, 2015:36).

İnternet sayesinde, gazetecilik internet ortamına taşınmış, internet gazeteciliği ortaya çıkmış, ilk zamanlarda geleneksel gazetenin bire bir hali ile yayınlanmış, daha sonraları farklı bir ivme kazanarak içeriğini değiştirerek geleneksel gazeteden ayrı içerik yapısıyla yoluna devam etmiştir. İlk örneklerini ABD’de gördüğümüz internet gazeteciliğinin Türkiye’ye gelişi de 1995 yılında Aktüel dergisi ile olmuştur. Daha sonra sırasıyla Zaman, Milliyet, Hürriyet ve Sabah gazeteleri online yayın hayatına başlamışlardır (Aydoğan, 2013:30). Günümüzde de birçok online gazete varlığını devam ettirmektedir. “Yeni medyanın gazetecilik mesleğine ve gazetecilere sunduğu tüm bu fırsat ve

¹ Doç., Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Elazığ/TÜRKİYE, ORCID: 0000-0003-2029-4758

² Dr., Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İngilizce İşletme Doktora Programı Öğrencisi, ORCID: 0000-0003-4520-0930

avantajlara rağmen yayınlanan içeriklerde intihal, doğrulama eksikliği, güvenilir olmayan haber kaynakları gibi etik olmayan sorunlarla karşılaşabilmektedir” (Bayram, 2022:164). Dijital gazeteciliğin avantajlarının yanı sıra dezavantajlarının da olduğu bilinmeli, bu hususlar göz önünde bulundurularak, yayımlanan haberlerin doğruluğu konusunda dikkatli davranılmalıdır.

“Bibliyometrik araştırmalar yayınların farklı yöntemlerle analiz edilmesine ve bilimsel amaçlı çalışmaların değerlendirilmesine olanak sağlayan araştırmalardır. Bu bağlamda bibliyometrik yöntemler bilimsel çalışmaların sonuçlarının ve etkinliğinin ölçülmesini sağlar. Bibliyometrik araştırmalar, bilim dallarının kendi alanlarındaki yayın yeterliliğini; yayın sayısı, yayın niteliği, yayın yapılan dergilerin ait olduğu indekslerin seçimi gibi ölçütler ışığında değerlendirerek, geleceğe yönelik bilim politikalarının oluşturulmasına yardımcı olur” (Alkan, 2014:42). Günümüzde bibliyometrik çalışmalara sıklıkla yer verilmektedir. “Bir bakıma yapılan çalışmaların bibliyometrik profilleri çıkartılarak, diğer araştırmacılara yapılan çalışmaların eğilimleri açıklanmakta ve de yol gösterici olmaktadır” (Dökmeci & Gürsoy, 2021:175).

Yapılan literatür taraması sonucunda gazetecilik alanında yapılan birçok çalışmanın bibliyometrik analize tabi tutulduğu fakat dijital gazete/gazetecilik konulu lisansüstü tezlerle ilgili bibliyometrik bir araştırmanın olmadığı görülmüştür. Literatüre bu konuda katkıda bulunmak amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Literatürde tezlerin yanı sıra makalelerin de bibliyometrik analize tabi tutulduğu birçok çalışma yer almaktadır. Bir araştırmada, Türkiye’de yayımlanan ULAKBİM veri tabanında endekslenen Akdeniz İletişim, İletişim, İletişim: Kuram ve Araştırma, İstanbul İletişim ve Selçuk İletişim adlı beş derginin içinde gazetecilik alanıyla ilgili olduğu belirlenen 558 makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır (Atabek & Şendur Atabek, 2019). Bibliyometrik analiz gibi farklı değişkenlerin incelendiği başka bir araştırmada, spesifik bir konu üzerinde çalışma yapılmış, 2016 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yayımlanan Gazetecilik Anabilim dalı doktora tezleri içerik analizine tabi tutulmuştur (Bak, 2018). Başka bir araştırmada ise, 2009-2021 yılları arasında gazetecilik/habercilik ile sosyal medya konularını ele alan 115 makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır (Kubilay & Ova, 2022). Ayrıca yapılan en güncel araştırmalardan birinde, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı içerisinde, 1985-2020 yılları arasında yayımlanan ve kısıtlaması olmayan, Gazetecilik alanında yazılmış 2424 adet lisansüstü tez bibliyometrik analize tabi tutularak incelenmiştir (Doğan, 2022).

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada dijital gazete/gazetecilik konulu lisansüstü tezlerin durum tespitini yapmak amacıyla tarama modeli kullanılmıştır. Doküman incelemesiyle elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak bibliyometrik profili ortaya konmuştur. “İçerik çözümlemesi, iletişim içeriğinin, genellikle önceden belirlenmiş sınıflamalar (kategoriler) çerçevesinde sistematik olarak gerçekleştirilmesini sağlayan bir araştırma tekniğidir” (Geray, 2011:151). Dijital gazetecilik konulu tezlere tarama modeliyle ulaşılmış, doküman incelemesiyle elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak belirli kategorilere ayrılmış ve bibliyometrik profili ortaya konmuştur.

Çalışmanın amacı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinde yayımlanmış olan dijital gazete/gazetecilik konulu tezlerin bibliyometrik analizini yapmak/profilini ortaya koymaktır. Dijital gazete/gazetecilik konulu tezler birçok değişkene göre ayrılarak incelenmiş, dijital gazete/gazetecilikle ilgili tez yazmak isteyenlere yol gösterici olması amacıyla araştırma yapılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi sitesinde yapılan tarama sonucunda ortaya çıkan tezler, yayımlandığı üniversiteye, üniversitenin bulunduğu ile ve türüne (devlet veya vakıf), enstitüye, yılına, danışmanlığını yapan akademisyenin unvanına, türüne (yüksek lisans, doktora), sayfa sayısına, yazım diline, kullanılan yöntem ve anahtar kelime dağılımına göre ayrılmış, tablolar ve grafikler halinde gösterilmiştir.

Türkiye’de dijital gazete/gazetecilik konulu yazılmış tezlerin bibliyometrik profili/analizi nasıldır? problem cümlesine cevap aranmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini Türkiye’de YÖK Ulusal Tez Merkezi sitesinde yer alan tezler, örneklemi ise dijital gazete/gazetecilik konulu tezler oluşturmaktadır. YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinde yapılan aramada 10 adet tez olduğu, 2015 yılından itibaren bu konuda tez yazıldığı, bütün tezlerin kısıtlama olmaksızın yayımlandığı görülmüştür (URL-1).

Araştırma kapsamında bibliyometrik profili ortaya konulan tez bilgilerine Ek’de yer verilmiştir.

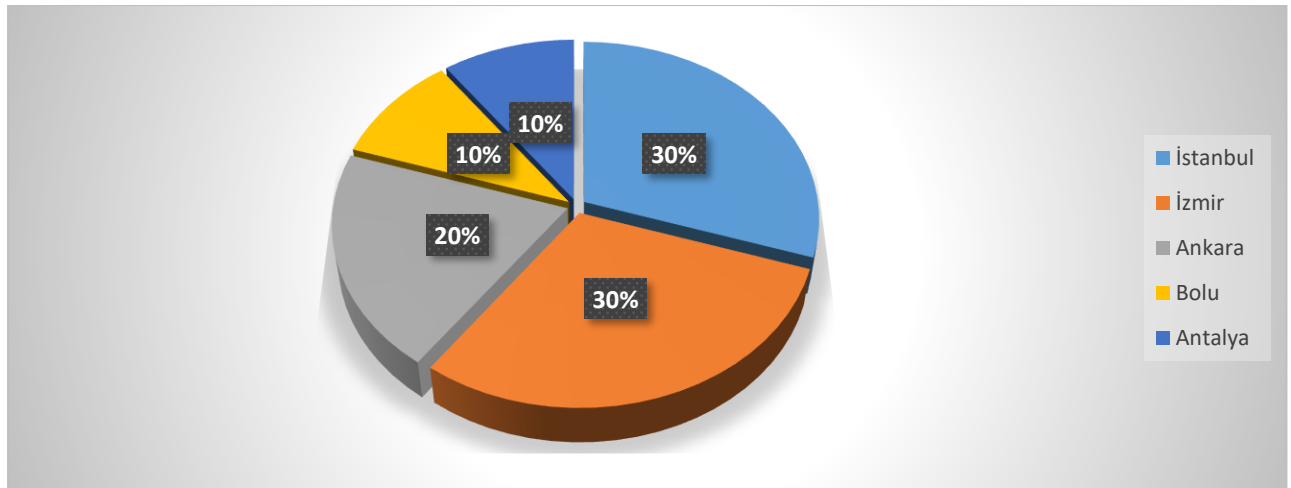
Araştırmanın Bulguları

Araştırma kapsamında 10 adet dijital gazete/gazetecilik konulu tez birçok değişkene göre ayrılarak incelenmiştir. İnceleme yapılan tezlerin değişkenlere göre ayrılmış halleri ayrı ayrı tablolar ve grafikler halinde gösterilmiştir. Her tablonun altına grafik eklenerek hem görsellik hem de verilerin daha iyi anlaşılması açısından zenginlik katması amaçlanmıştır. Tablo ve grafikler; (Kılıç vd., 2021), (Kutlu & Bak, 2021), (Poyraz & Önver Zafer, 2021) ve (Dökmeci & Gürsoy, 2021)’in çalışmalarından uyarlanarak yapılmıştır.

Tablo 1 ve Grafik 1’de tezlerin yazıldığı illerin dağılımı verilmiştir. Bu tabloya göre % 30.0’lık (3) oranda İstanbul ve İzmir’de eşit oranda tez yazıldığı görülmektedir.

Tablo 1. Tezlerin Yazıldığı Üniversitenin Bulunduğu İle Göre Dağılımı

S. No	Tezin Yazıldığı Üniversitenin Bulunduğu İl	frekans	%
1	İstanbul	3	30.0
2	İzmir	3	30.0
3	Ankara	2	20.0
4	Bolu	1	10.0
5	Antalya	1	10.0
	Toplam	10	100.0

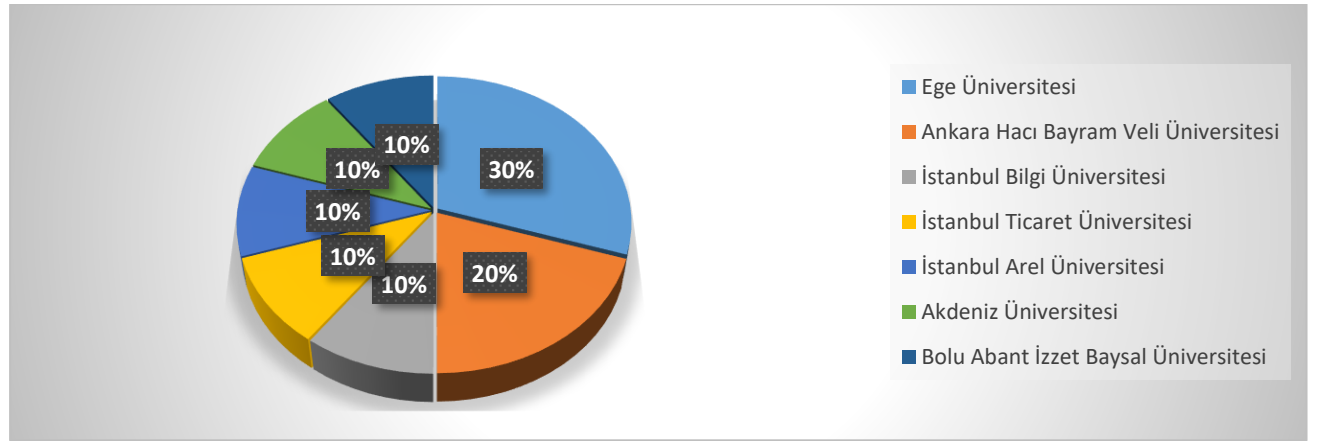

Grafik 1. Tezlerin Yazıldığı Üniversitenin Bulunduğu İle Göre Dağılımı

Tablo 2 ve Grafik 2’de tezlerin yazıldığı üniversitelerin dağılımı gösterilmiştir. Bu tabloya göre % 30.0’lık (3) oranda en fazla Ege Üniversitesi’nde tez yazıldığı dikkati çekmektedir.

Tablo 2. Tezlerin Yazıldığı Üniversiteye Göre Dağılımı

S. No	Tezin Yazıldığı Üniversite	frekans	%
1	Ege Üniversitesi	3	30.0
2	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2	20.0
3	İstanbul Bilgi Üniversitesi	1	10.0
4	İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	10.0
5	İstanbul Arel Üniversitesi	1	10.0
6	Akdeniz Üniversitesi	1	10.0
7	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	10.0
	Toplam	10	100.0

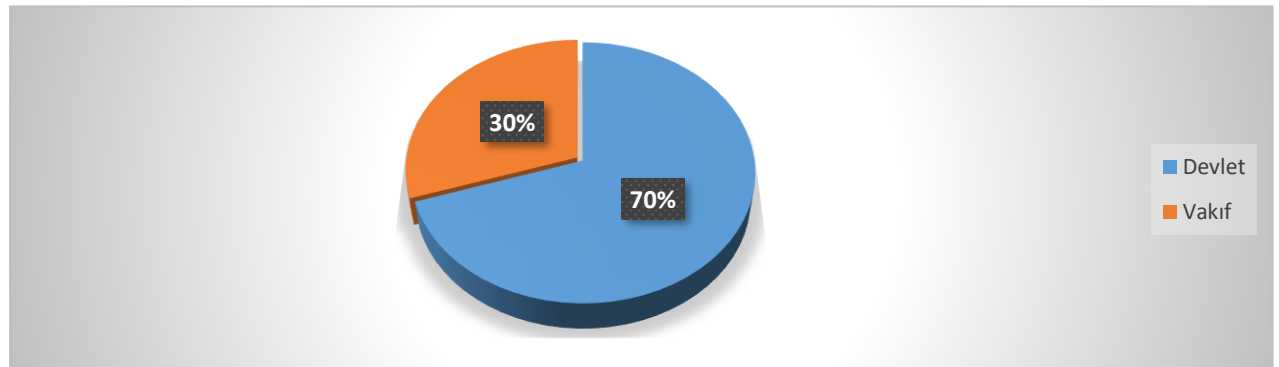

Grafik 2. Tezlerin Yazıldığı Üniversiteye Göre Dağılımı

Tablo 3 ve Grafik 3’de tezlerin yazıldığı üniversite türüne göre dağılımları gösterilmiştir. Tabloya göre % 70.0’lık (7) oranda en fazla devlet üniversitelerinde dijital gazetecilik konusunda tez yazıldığı göze çarpmaktadır.

Tablo 3. Tezlerin Yazıldığı Üniversitelerin Türüne Göre Dağılımı

S. No	Üniversitenin Türü	frekans	%
1	Devlet	7	70.0
2	Vakıf	3	30.0
	Toplam	10	100.0

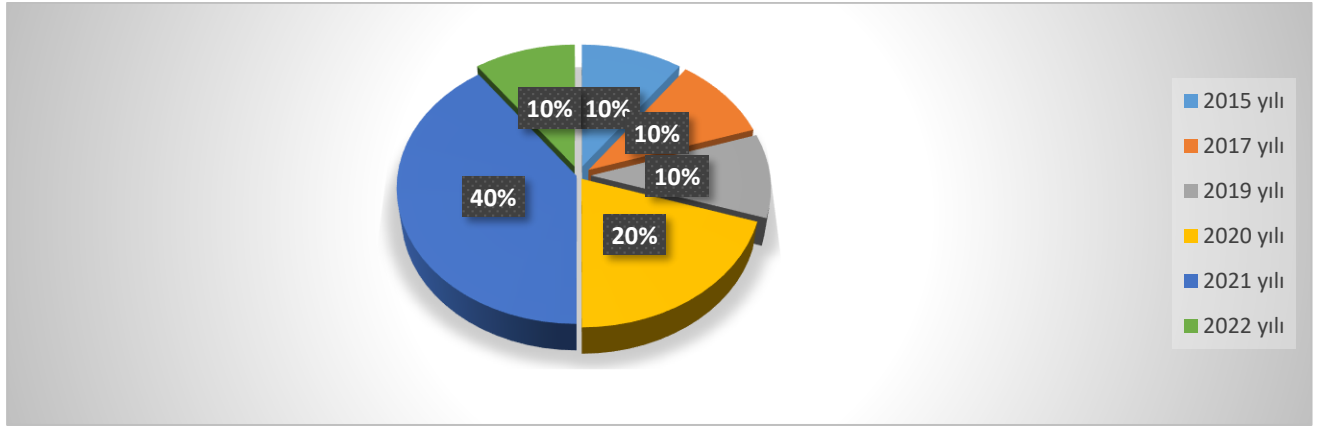

Grafik 3. Tezlerin Yazıldığı Üniversitelerin Türüne Göre Dağılımı

Tablo 4 ve Grafik 4’te tezlerin yazıldığı yıla göre dağılımları gösterilmiştir. Tabloya göre en fazla % 40.0’lık (4) oranda 2021 yılında tez yazıldığı dikkati çekmektedir.

Tablo 4. Tezlerin Yazıldığı Yıla Göre Dağılımı

S. No	Tezin Yazıldığı Yıl	frekans	%
1	2015	1	10.0
2	2017	1	10.0
3	2019	1	10.0
4	2020	2	20.0
5	2021	4	40.0
6	2022	1	10.0
	Toplam	10	100.0

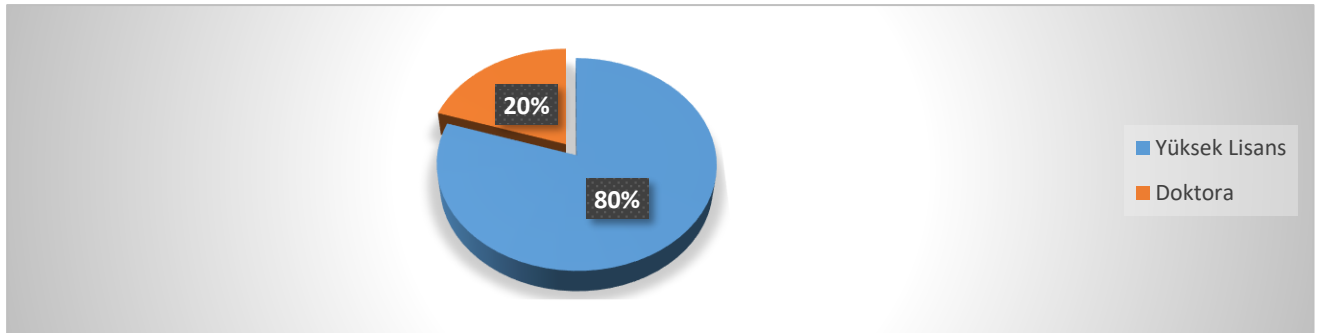

Grafik 4. Tezlerin Yazıldığı Yıla Göre Dağılımı

Tablo 5 ve Grafik 5'te tezlerin türüne göre dağılımı verilmiştir. Tabloya göre dijital gazetecilik konusunda çoğunlukla % 80.0'lık (8) oranda yüksek lisans tezi yazıldığı göze çarpmaktadır.

Tablo 5. Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

S. No	Tezin Türü	frekans	%
1	Yüksek Lisans	8	80.0
2	Doktora	2	20.0
	Toplam	10	100.0

Grafik 5. Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Tablo 6 ve Grafik 6'da tezlerin yazıldığı dile göre dağılımları gösterilmiştir. Tabloya göre yalnızca bir tane tezin yabancı dilde (İngilizce) yazıldığı dikkati çekmektedir.

Tablo 6. Tezlerin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

S. No	Tezin Yazıldığı Dil	frekans	%
1	Türkçe	9	90.0
2	İngilizce	1	10.0
	Toplam	10	100.0

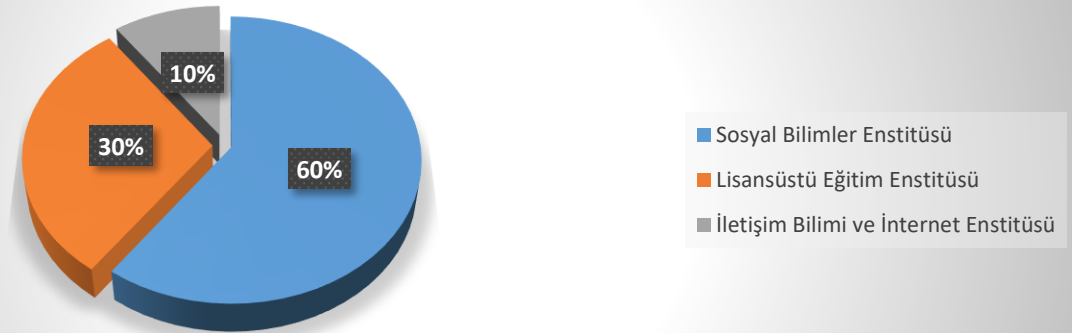

Grafik 6. Tezlerin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

Tablo 7 ve Grafik 7’de tezlerin yazıldığı enstitüye göre dağılımı verilmiştir. Dijital gazetecilik konulu yazılan tezlerin dağılımına bakıldığında çoğunlukla % 60.0’lık (6) oranda Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yazıldığı göze çarpmaktadır.

Tablo 7. Tezlerin Yazıldığı Enstitüye Göre Dağılımı

S. No	Tezin Yazıldığı Enstitü	frekans	%
1	Sosyal Bilimler Enstitüsü	6	60.0
2	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	3	30.0
3	İletişim Bilimi ve İnternet Enstitüsü	1	10.0
	Toplam	10	100.0

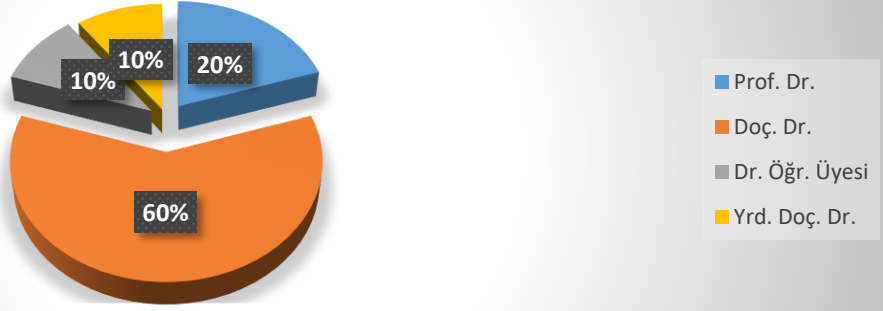

Grafik 7. Tezlerin Yazıldığı Enstitüye Göre Dağılımı

Tablo 8 ve Grafik 8’de tezlere danışmanlık yapan akademik personelin kadro/unvan durumları verilmiştir. Tabloya göre % 60.0’lık (6) oranda en fazla Doç. Dr. unvanına sahip akademik personelin danışmanlık yaptığı dikkati çekmektedir. Ayrıca tabloda Yrd. Doç. Dr. olarak da bir unvan gözükmemektedir. 2015 yılında yazılan teze danışmanlık eden akademik personel olduğu için o yıllarda bulunduğu unvanla tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8. Tezlere Danışmanlık Yapanların Kadro/Unvan Durumuna Göre Dağılımı

S. No	Teze Danışmanlık Yapanların Kadro/Unvan Durumu	frekans	%
1	Prof. Dr.	2	20.0
2	Doç. Dr.	6	60.0
3	Dr. Öğr. Üyesi	1	10.0
4	Yrd. Doç. Dr.	1	10.0
	Toplam	10	100.0

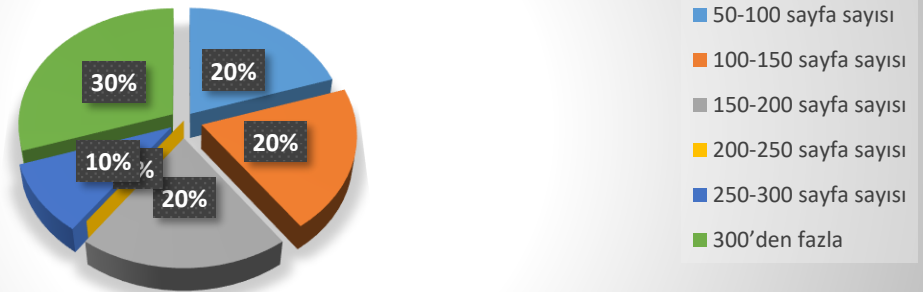

Grafik 8. Tezlere Danışmanlık Yapanların Kadro/Unvan Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 9 ve Grafik 9’da tezlerin sayfa aralığına göre dağılımı gösterilmiştir. Tabloya göre dijital gazetelik konulu yayımlanmış tezlerin en fazla % 30.0’lık (3) oranda 300 sayfadan fazla olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 9. Tezlerin Sayfa Aralığına Göre Dağılımı

S. No	Sayfa Aralığı	frekans	%
1	50-100	2	20.0
2	100-150	2	20.0
3	150-200	2	20.0
4	200-250	0	0.0
5	250-300	1	10.0
6	300’den fazla	3	30.0
	Toplam	10	100.0

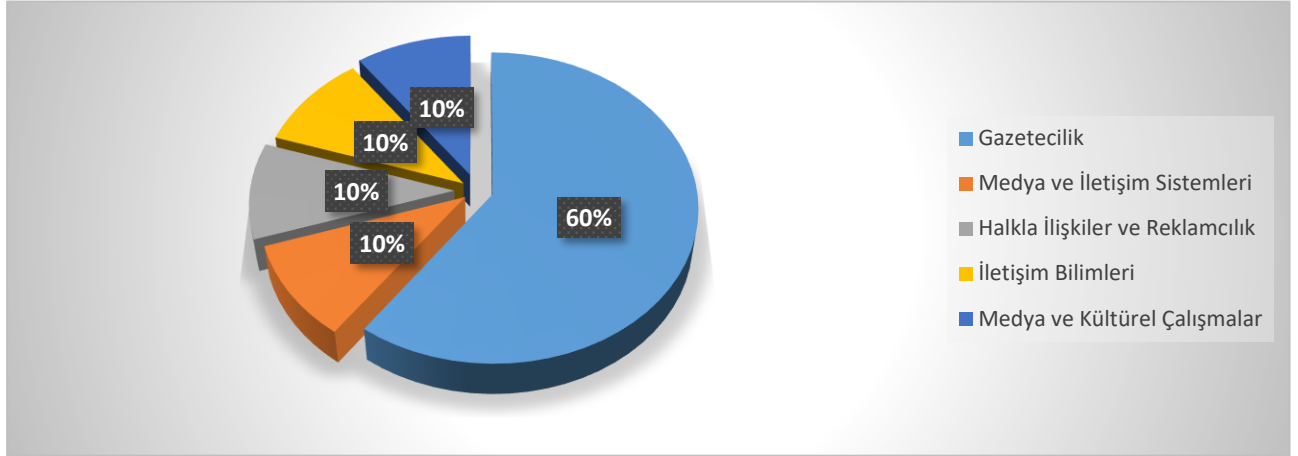

Grafik 9. Tezlerin Sayfa Aralığına Göre Dağılımı

Tablo 10 ve Grafik 10’da tezlerin yazıldığı ana bilim dalına göre dağılımları verilmiştir. Tabloya bakıldığında en fazla % 60.0’lık (6) oranda Gazetecilik Ana Bilim Dalı programında tez yazıldığı dikkati çekmektedir.

Tablo 10. Tezlerin Yazıldığı Ana Bilim Dalına Göre Dağılımı

S. No	Tezin Yazıldığı Ana Bilim Dalı	frekans	%
1	Gazetecilik	6	60.0
2	Medya ve İletişim Sistemleri	1	10.0
3	Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	1	10.0
4	İletişim Bilimleri	1	10.0
5	Medya ve Kültürel Çalışmalar	1	10.0
	Toplam	10	100.0

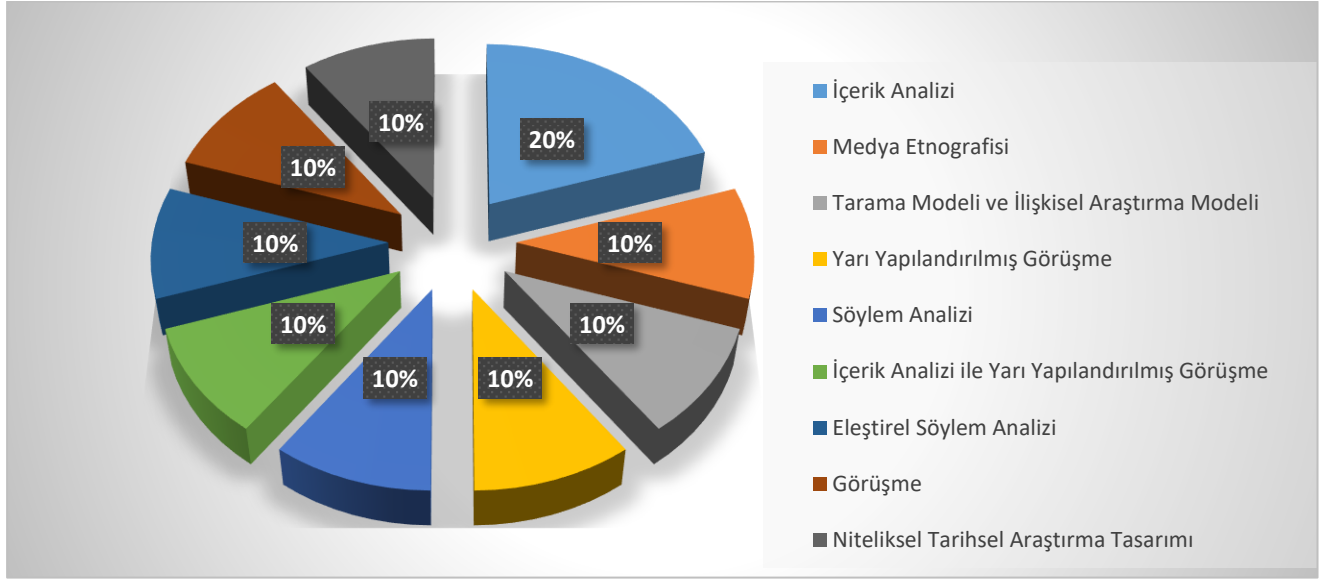

Grafik 10. Tezlerin Yazıldığı Ana Bilim Dalına Göre Dağılımı

Tablo 11 ve Grafik 11’de tezlerde kullanılan yöntemlerin dağılımı gösterilmiştir. Tabloya bakıldığında dijital gazetecilik konulu tezlerin en fazla % 20.0’lık (2) oranda içerik analizi yöntemiyle yazıldığı göze çarpmaktadır.

Tablo 11. Tezlerin Yazıldığı Yönteme Göre Dağılımı

S. No	Tezde Kullanılan Yöntem	frekans	%
1	İçerik Analizi	2	20.0
2	Medya Etnografisi	1	10.0
3	Tarama Modeli ve İlişkisel Araştırma Modeli	1	10.0
4	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	1	10.0
5	Söylem Analizi	1	10.0
6	İçerik Analizi ile Yarı Yapılandırılmış Görüşme	1	10.0
7	Eleştirel Söylem Analizi	1	10.0
8	Görüşme	1	10.0
9	Niteliksel Tarihsel Araştırma Tasarımı	1	10.0
	Toplam	10	100.0

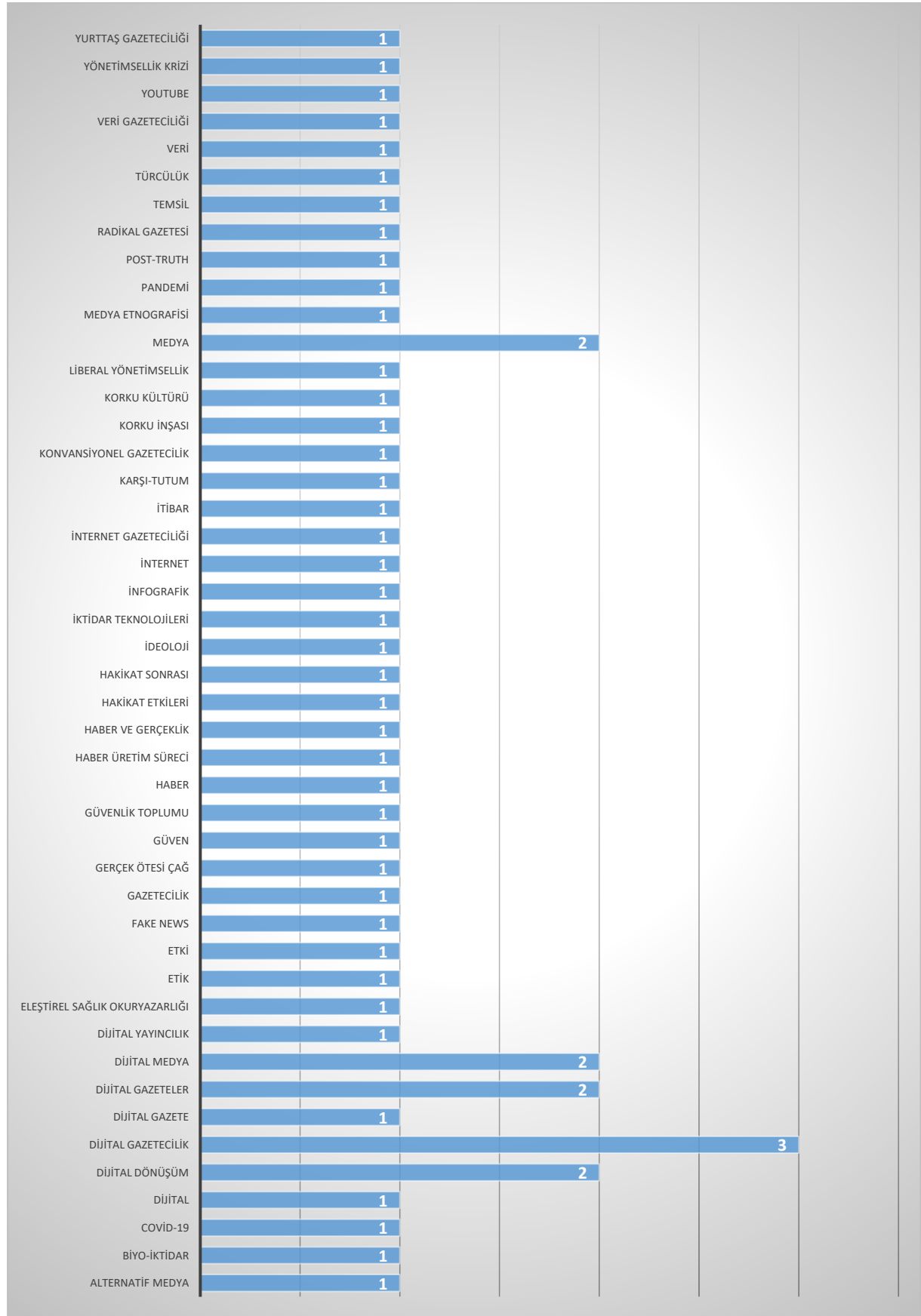

Grafik 11. Tezlerin Yazıldığı Yönteme Göre Dağılımı

Tablo 12 ve Grafik 12’de tezlerde kullanılan anahtar kelimeler alfabetik sırasıyla verilmiştir. Tablo incelendiğinde en fazla % 5.8’lik (3) oranda Dijital Gazetecilik anahtar kelimesinin kullanıldığı dikkati çekmektedir. Alfabetik sırayla tabloda gösterilen 46 adet anahtar kelime sırasıyla; Alternatif Medya, Biyo-İktidar, Covid-19, Dijital, Dijital Dönüşüm, Dijital Gazetecilik, Dijital Gazete, Dijital Gazeteler, Dijital Medya, Dijital Yayıncılık, Eleştirel Sağlık Okuryazarlığı, Etik, Etki, Fake News, Gazetecilik, Gerçek Ötesi Çağ, Güven, Güvenlik Toplumu, Haber, Haber Üretim Süreci, Haber ve Gerçeklik, Hakikat Etkileri, Hakikat Sonrası, İdeoloji, İktidar Teknolojileri, İnfografik, İnternet, İnternet Gazeteciliği, İtibar, Karşı-Tutum, Konvansiyonel Gazetecilik, Korku İnşası, Korku Kültürü, Liberal Yönetimsellik, Medya, Medya Etnografisi, Pandemi, Post-Truth, Radikal Gazetesi, Temsil, Türçülük, Veri, Veri Gazeteciliği, Youtube, Yönetimsellik Krizi, Yurttaş Gazeteciliği olarak verilmiştir.

Tablo 12. Tezlerde Kullanılan Anahtar Kelimelerin Dağılımı

S. No	Anahtar Kelime	frekans	%
1	Alternatif Medya	1	1.9
2	Biyo-İktidar	1	1.9
3	Covid-19	1	1.9
4	Dijital	1	1.9
5	Dijital Dönüşüm	2	3.8
6	Dijital Gazetecilik	3	5.8
7	Dijital Gazete	1	1.9
8	Dijital Gazeteler	2	3.8
9	Dijital Medya	2	3.8
10	Dijital Yayıncılık	1	1.9
11	Eleştirel Sağlık Okuryazarlığı	1	1.9
12	Etik	1	1.9
13	Etki	1	1.9
14	Fake News	1	1.9
15	Gazetecilik	1	1.9
16	Gerçek Ötesi Çağ	1	1.9
17	Güven	1	1.9
18	Güvenlik Toplumu	1	1.9
19	Haber	1	1.9
20	Haber Üretim Süreci	1	1.9
21	Haber ve Gerçeklik	1	1.9
22	Hakikat Etkileri	1	1.9
23	Hakikat Sonrası	1	1.9
24	İdeoloji	1	1.9
25	İktidar Teknolojileri	1	1.9
26	İnfografik	1	1.9
27	İnternet	1	1.9
28	İnternet Gazeteciliği	1	1.9
29	İtibar	1	1.9
30	Karşı-Tutum	1	1.9
31	Konvansiyonel Gazetecilik	1	1.9
32	Korku İnşası	1	1.9
33	Korku Kültürü	1	1.9
34	Liberal Yönetimsellik	1	1.9
35	Medya	2	3.8
36	Medya Etnografisi	1	1.9
37	Pandemi	1	1.9
38	Post-Truth	1	1.9
39	Radikal Gazetesi	1	1.9
40	Temsil	1	1.9
41	Türcülük	1	1.9
42	Veri	1	1.9
43	Veri Gazeteciliği	1	1.9
44	Youtube	1	1.9
45	Yönetimsellik Krizi	1	1.9
46	Yurttaş Gazeteciliği	1	1.9
	Toplam	52	100.0

Grafik 12. Tezlerde Kullanılan Anahtar Kelimelerin Dağılımı

Sonuç ve Öneriler

Kitle iletişim araçları içerisinde önemli yer edinen gazeteler internetin hayatımıza girmesiyle birlikte dijitalleşme yoluna da girmiştir. İlk örnekleri ABD’de görünen dijital gazetecilik, ülkemizde 1995 yılında Aktüel dergisiyle birlikte görülerek okuyucularıyla buluşmuştur. Ardından çok kısa süre içerisinde birçok gazete dijital gazetecilik ile yayın hayatına yenilikler katarak devam etmiştir. İlk zamanlar geleneksel gazetenin bire bir aynısı halinde sunulan dijital gazetecilik zamanla farklılaşma yoluna girmiş, içeriğini geleneksel gazeteden ayrı hazırlamaya başlamıştır. Günümüzde çok sayıda gazete online olarak yayın hayatına girmeyi başarmıştır. Hem online hem de geleneksel gazeteciliği birlikte yürüten gazetelerin yanı sıra yalnızca online yayın hayatına devam eden gazeteler de bulunmaktadır.

Literatüre bakıldığında, bibliyometrik analizlerin yapıldığı birçok çalışmanın yer aldığı, tezlerin yanı sıra makalelerin de bu kapsamda ele alındığı, eğilimlerinin neler olduğu ve araştırmacılara yol gösterici nitelikte bulundukları görülmüştür. Dijital gazetecilik konusunda bibliyometrik analizle ele alınmış herhangi bir çalışmaya rastlanmadığı için literatüre katkıda bulunmak amacıyla bu konuda çalışma yapılmıştır.

Araştırma kapsamında, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinde dijital gazete/gazetecilik konulu tez taraması yapılmış ve 10 adet yayımlanmış tezin olduğu görülmüştür. Tezlerin yazıldığı üniversitenin bulunduğu ile göre dağılımı incelendiğinde % 30.0’lık (3) oranda İstanbul ve İzmir’de olmak üzere eşit oranlarda yazıldığı dikkati çekmektedir. Özellikle yapılan tezlerin % 30.0’lık (3) oranda İzmir’de bulunan Ege Üniversitesi’nde çoğunlukla yazıldığı göze çarpmaktadır. Üniversitenin devlet veya vakıf ayrımına bakıldığında ise % 70.0’lık (7) oranda devlet üniversitesinde yazıldığı, ayrıca bu tezlerin % 80.0’lık (8) oranda yüksek lisans tezi olduğu, bunların da % 90.0’lık (9) oranda Türkçe ve % 60.0’lık (6) oranda Sosyal Bilimler Enstitüsü çatısı altında sunulduğu görülmüştür. Tezlere danışmanlık yapanların % 60.0’lık (6) oranda Doç. Dr. unvanına sahip akademik personel olduğu, tezlerin % 30.0’lık (3) büyük oranda 300 sayfadan fazla sayfa aralığında yazıldığı, bu tezlerde de % 20.0’lık (2) oranda içerik analizi yönteminin ağırlıklı olarak kullanıldığı, % 60.0’lık (6) oranda Gazetecilik Anabilim Dalı’nda tez savunmasından geçerek yayımlandığı dikkati çekmektedir.

1995’li yıllardan itibaren dijital gazetecilik pratikleri ile tanışan Türkiye’de bu konuyla ilgili tez çalışmalarına 2015 yılında başlanmıştır. Bu da dijital gazetecilik konusunda biraz geç araştırma yapıldığının göstergesi olarak görülebilir. 2015 yılından itibaren dijital gazetecilik konusunda tez yazılan ülkemizde % 40.0’lık (4) oranda 2021 yılında en fazla tez yazıldığı, bu tezlerde 46 adet anahtar kelime kullanıldığı, bu anahtar kelimelerden de en fazla % 30.0’lık (3) oranda Dijital Gazetecilik kelimesinin yer aldığı göze çarpmaktadır.

Bu çalışma dijital gazetecilik konusunda araştırma yapmak veya bu konuda tez yazmak isteyenlere ufak da olsa yol gösterici çalışma olarak görülebilir. Diğer ülkelerde yayımlanan dijital gazetecilik konulu tezlerle kıyaslama yapılabilir ya da dergilerde yayımlanan makaleler de araştırma kapsamına dahil edilerek zenginleştirilebilir ve literatüre katkıda bulunulabilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, G. (2014). Türkiye’de muhasebe alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları üzerine bir araştırma (1984-2012). *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 61, 41-52.
- Aydoğan, D. (2013). Türkiye’de dijital gazetecilik: Habertürk ve Hürriyet gazeteleri örneği. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 3 (3) , 26-40.
- Atabek, Ü. & Şendur Atabek, G. (2019). Türkiye’de gazetecilik literatürü: 1992-2018 yılları arasında yayımlanmış makaleler üzerine bir inceleme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 31, 710-732.
- Bak, G. (2018). Gazetecilik anabilim dalı doktora tezlerinin analizi üzerine bir çalışma, *Social Science Development Journal*, 3 (14), 663-668.
- Bak, G. & Poyraz, Ö. & Gürsoy, Ç. A. (2018). Geçmişten günümüze Türk yazılı basınında Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı konulu haberlerin sunumu, *Social Science Development Journal*, 3 (15), 684-694.
- Bayram, P. (2022). Dijital çağda gazetecilik: Geleneksel ve dijital gazetecilik pratiklerinin karşılaştırılması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 58, 153-169.
- Bulut, S. & Karlıdağ, S. (2015). Dijital gazetelerin ekonomi politiği. *Akademia*, 4 (2), 18-38.
- Doğan, Ö. F. (2022). Gazetecilik alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi, *Yüksek lisans tezi*, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Dökmeci, S. C. & Gürsoy, Ç. A. (2021). Türkiye’de yayımlanmış olan Mehteran konulu tezlerin bibliyometrik analizi. Aylin Gürbüz & Figen Girgin & Gül Sakarya & Lale Aslan (Editörler), *Sanata ve Sanat Eğitime Akademik Bakış* içinde (s. 175-192). Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Eşidir, O. V. & Bak, G. (2020). Gazeteci kavramına metaforik bir bakış, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 50, 104-114.
- Geray, H. (2011). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş: İletişim alanından örneklerle*, 3.. bs., Ankara: Ezel Basım Yayın Dağıtım
- Kılıç, E. & Bak, G. & Budak, E. & Bak, A. & Kutlu, M. K. (2021). Küresel pazarlama konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi, *International Academic Social Resources Journal*, 6 (25), 874-880.
- Kubilay, Ç. & Ova, N. (2022). Türkiye’de sosyal medya ve gazetecilik literatürü: Hakemli dergi makaleleri üzerine bibliyometrik bir analiz. *Yeni Medya*, 12, 117-139.
- Kutlu, M. K. & Bak, G. (2021). Türkiye’de kurum kültürü konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik profili, *International Social Sciences Studies Journal*, 7 (84), 2688-2698.
- Poyraz, Ö. & Önver Zafer, Ç. (2021). Trompet konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi, *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 7 (46), 1262-1270.
- URL-1: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Ulusal Tez Merkezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, Erişim Tarihi: 01.11.2022

EKİ: Dijital Gazete/Gazetecilik Konulu Tezlerin Genel Bilgileri

S.NO	TEZ NO	YAZAR	YIL	TEZ ADI	TEZ TÜRÜ	KONU
1	495986	İREM KULABER	2017	Digital journalism and ethnographic research on medyascope.tv <i>Dijital gazetecilik ve Medyascope.TV üzerine etnografik çalışma</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism ; Radyo-Televizyon = Radio and Television ; İletişim Bilimleri = Communication Sciences
2	721270	EBRU HANÇER	2022	Hakikat sonrası çağda dijital gazetelerde etik ihlaller güvenilirlik ve itibar arasındaki ilişki üzerine bir araştırma <i>Ethical violations in digital newspapers in the post-truth age</i>	Doktora	Halkla İlişkiler = Public Relations
3	663318	YASEMİN TAŞIN	2021	Dijital dönüşümden veri gazeteciliğine dijital gazetelerde infografik haberlerin incelenmesi <i>Analysis of the infographic news in digital newspapers from digital transformation to data journalism</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism ; İletişim Bilimleri = Communication Sciences
4	677842	BUSE UÇURUM	2021	Eleştirel sağlık okuryazarlığı bağlamında dijital gazetelerde 'Corona Virüs' hakkında çıkan haberlerin incelenmesi <i>Investigation of news about 'Corona Virus' in digital newspapers in the context of critical health literacy</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism
5	700851	MELİH KÜÇÜKCEYLAN	2021	Foucault'nun iktidar ve korku inşası kavramları bağlamında dijital gazetelerdeki suç haberlerinin incelenmesi <i>Investigating of crime news in digital newspapers in the context of Foucault's concepts of power and fear construction</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism

6	704037	HALİDE TONGA	2021	Post truth ve müphem gerçeklik: Dijital gazetecilikte gerçek ötesi çağ <i>Post truth and the ambiguous reality: The surreal age in digital journalism</i>	Doktora	Gazetecilik = Journalism
7	623602	GÖZDE ÇAPAK	2020	Medyanın korku kültürü yaratımındaki rolü: Dijital gazete haberleri üzerine bir inceleme <i>The role of media in the creation of fear culture: An analysis on digital newspaper news</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism
8	651728	TUNA ÇİÇEK	2020	Dijital gazetelerde hayvanların ideolojik temsili <i>Ideological representation of animals in digital newspapers</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism ; İletişim Bilimleri = Communication Sciences
9	614996	CELAL KAYA	2019	Televizyon haberciliğine alternatif bir mecra: Etik değerler,yurttaş gazeteciliği, dijital gazetecilik, medya ekonomisi ekseninde Youtube haberciliği <i>An alternative platform for television journalism: Youtubejournalism with respect to ethical values, civic journalism,digital journalism, and media economics</i>	Yüksek Lisans	İletişim Bilimleri = Communication Sciences
10	407477	EMRAH ONUR KARATAŞ	2015	Geleneksel gazetecilikten dijital gazeteciliğe dönüşüm: Radikal Gazetesi örneği <i>Transition from traditional journalism into digital journalism: Radikal Newspaper as research example</i>	Yüksek Lisans	Gazetecilik = Journalism ; İletişim Bilimleri = Communication Sciences

(Kaynak: YÖK Ulusal Tez Merkezi resmi internet sitesinden 01.11.2022 tarihinde alınmıştır.)